

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	04.11.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Laura Liisa Mölder
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25730000077
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 320 lg 1
Kahtlustatava nimi:	XXX

Kriminaalasjas nr 25730000077 alustati 21.04.2025 menetlust KarS § 320 lg 1 tunnustel selles, et Harju Maakohtu 10.02.2025 otsusega (jõustunud 27.03.2025) leidis tuvastamist, et 17.12.2024 toimunud kohtuistungil andis XXX tunnistajana valeütlusi. XXX selgitati õigust mitte anda ütlusi oma lähedase (poja XXX) vastu ning teda hoiatati teadvalt valeütluste andmise eest kaasneva kriminaalvastutusega ning enda õigustest ja kohustustest arusaamist kinnitas ta allkirjaga.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega leiab, et XXX süü on leidnud tõendamist, kuid käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lg-tes 1 ja 7 sätestatud eeldused kriminaalmenetluse lõpetamiseks avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kuna isiku süü pole suur. KarS § 320 lg 1 näeb sanktsiooni alammäärana ette rahalise karistuse. KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist ning erinevaid preventsioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. Eelnevad kaalutlused ei võimalda järeldust, et XXX süü oleks suur.

Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise (nr RP-1-2/22/1) p 3.3.10. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas õigusemõistmisvastastes kuritegudes, mille alla kuulub ka KarS § 320 lg 1 koosseis. Seadus võimaldab aga menetlust siiski ka sellisel juhul KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada ning käesoleval juhul leiab prokurör, et avalik menetlushuvi siiski siinses asjas puudub järgnevatel põhjustel.

Kohtupraktikas seostatakse avalikku menetlushuvi enamjaolt materiaalses karistusõiguses sätestatud karistamise eesmärkidega, s.o üld- ja eripreventatiivsete kaalutlustega. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavalt tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistatusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. XXX pole varasemalt ei kriminaal- ega väärteokorras karistatud. Samuti ei ole tema suhtes menetluses teisi kriminaalasju. XXX puhul ei ole mingit alust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida kuritegude toimepanemise jätkamise.

XXX poolt toimepandu puhul oli tegemist ühekordse teoaktiga, mille keelatusest on isik aru saanud. Nimetatud asjaolude põhjal ei ole võimalik möönda, et kuritegude toimepanemine oleks kujunenud tema elustiiliks või käitumismustriks. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Eeltoodud asjaolusid XXX puhul tuvastatud ei ole ning temale etteheidetav tegu ei ole olemuselt selline, mis riivab ulatuslikult ja piisavalt intensiivselt üldsuse õiglustunnet ja puudutab laiemat õigussubjektide ringi. Prokuröri hinnangul ei mõjuta käesoleva kriminaalasja lõpetamine negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna XXX teole on kriminaalmenetluse läbiviimisega reageeritud. Ta kuulati kahtlustatavana üle ning ta on võtnud vabatahtlikult vastu kohustuse maksta 450 eurot sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides.

Kriminaalmenetlus uuendatakse, kui XXX ei täida temale määratud kohustust. Kriminaalmenetluse läbiviimise ja kohustuse määramisega on riik isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub ning XXX etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra kui üldise väärtusmastaabi riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude mõjutusvahenditega kui kriminaalkorras karistamisega.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 7 ja 206, abiprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25730000077 menetlus.
2. Määratud kohustuste liik ja määr: kohustada XXX (ik XXX) maksma sihtotstarbeliseks kasutamiseks Tallinna Lastehaigla Toetusfondile **450 eurot**. Tähtajaks määrata **5 kuud** alates kriminaalmenetluse lõpetamisest, s.o **04.04.2026**.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid ja videosalvestised: DVD videosalvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde, hävitada aegumisel.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja pärast määruse jõustumist kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia anda kahtlustatavale XXX, kahtlustatava esindajale XXX, ning avaldajale.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188

Laura Liisa Mölder
abiprokurör

Mina, XXX, olen kätte saanud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia, olen kriminaalmenetluse lõpetamisega ja mulle määratud kohustusega nõus. Kohustuse tasumiseks vajalikud andmed olen kätte saanud. Mulle on selgitatud, et kriminaalmenetluse toimik jääb Põhja Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuste täitmiseni. Olen teadlik, et mulle pandud kohustuste täitmata jätmise korral uuendab prokurör KrMS § 202 lg 6 alusel kriminaalmenetluse.

(nimi, kuupäev ja allkiri)